

I. Κείμενο: Δημοσθένους Πρὸς Σπυδρίαν 23-24

Ἀλλὰ μὴν, ὦ ἄνδρες δικασταί, τοῦτό γε δεινὸν δήπου, εἰ πρὸς τὰ συγκεχωρημέν' ὑπ' αὐτῶν τούτων ἐξέσται νῦν ἀντιλέγειν, καὶ μηδὲν σημεῖον ὑμῖν ἔσται, διότι πάντες ἄνθρωποι πρὸς τὰ μήτ' ἀληθῆ μήτε δίκαια τῶν ἐγκλημάτων οὐ κατασιωπᾶν, ἀλλὰ παραχρῆμ' ἀμφισβητεῖν εἰώθαμεν, μὴ ποιήσαντες δὲ ταῦτα, ἂν ὕστερον ἀντιδικῶσιν, πονηροὶ καὶ συκοφάνται δοκοῦσιν εἶναι. ταῦτα μὲν τοῖνυν Σπυδρίας οὐδὲν ἤττον ἐμοῦ γινώσκων, ἀλλ' οἶμαι μὲν καὶ ἀκριβέστερον, ὅσῳ καίπυκνότερον ἐνταυθοῖ παρέρχεται, πᾶσιν ἐναντία τοῖς πεπραγμένοις αὐτῷ λέγων οὐκ αἰσχύνεται. καίτοι πολλάκις ὑμεῖς ἐν μόνον σκευώρημα συνιδόντες, τούτῳ κατὰ τῶν ἄλλων τῶν ἐγκαλουμένων ἐχρήσασθε τεκμηρίῳ.

II. Παρατηρήσεις

1. Να μεταφράσετε στο τετράδιο σας το παραπάνω απόσπασμα.
2. α. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου:
  - **ἐξέσται:** το τρίτο ενικό πρόσωπο οριστικής παρατατικού.
  - **κατασιωπᾶν:** το τρίτο πληθυντικό πρόσωπο υποτακτικής ενεστώτα της ίδιας φωνής.
  - **ἀμφισβητεῖν:** το δεύτερο πληθυντικό πρόσωπο οριστικής αορίστου της ίδιας φωνής.
  - **αἰσχύνεται:** το πρώτο πληθυντικό πρόσωπο ευκτικής παθητικού αορίστου.
  - **ἐχρήσασθε:** το τρίτο ενικό πρόσωπο οριστικής ενεστώτα.
- β. Να γράψετε τους ζητούμενους τύπους για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις του κειμένου:
  - **ἄνδρες:** την κλητική ενικού αριθμού.
  - **μηδέν:** τη δοτική πληθυντικού αριθμού, στο αρσενικό γένος.
  - **τὰ ἀληθῆ:** την αιτιατική ενικού αρσενικού γένους.
  - **ἤττον:** την ονομαστική πληθυντικού αριθμού του αρσενικού γένους στον ίδιο βαθμό.
  - **ἐμοῦ:** τη γενική πληθυντικού αριθμού του ιδίου προσώπου.
3. Να προσδιορίσετε τη συντακτική θέση των παρακάτω λέξεων:
δικασταί, ἀντιλέγειν, σημεῖον, τοῖς πεπραγμένοις, αὐτῷ, τεκμηρίῳ.
4. **ἐξέσται, ἀντιδικῶσιν:** να γράψετε τις προτάσεις στις οποίες ανήκουν τα παραπάνω ρήματα και να τις αναγνωρίσετε ως προς το είδος τους.

Απαντήσεις

1. Αλλά, όμως, κύριοι δικαστές, αυτό είναι βέβαια φοβερό, αν δηλαδή θα είναι δυνατό τώρα να διαφωνούν με αυτά που έχουν συμφωνηθεί από αυτούς τους ίδιους, κι εσείς να μην έχετε καμία απόδειξη, επειδή όλοι οι άνθρωποι συνηθίζουμε να μη σωπαίνουμε μπροστά στις αναληθείς και τις άδικες κατηγορίες, αλλά αμέσως τις αμφισβητούμε· όσοι, όμως, δεν κάνουν αυτά, αν ύστερα είναι αντίδικοι, φαίνονται φαύλοι και συκοφάντες. Αυτά, λοιπόν, ο Σπυδίας τα γνωρίζει όχι λιγότερο από μένα, αλλά νομίζω και με μεγαλύτερη ακρίβεια, όσο συχνότερα, λοιπόν, έρχεται εδώ, δεν ντρέπεται να λέει σε όλους τα αντίθετα από αυτά που έχει κάνει. Κι όμως εσείς πολλές φορές, έχοντας αντιληφθεί μία μόνο απάτη, αυτή χρησιμοποιήσατε ως απόδειξη και για τους άλλους κατηγορούμενους.
2. α) ἐξῆν, κατασιωπῶσι(ν), ἡμφεσβητήσατε - ἡμφισβητήσατε, αἰσχυνθείμεν - αἰσχυνθεῖμεν, χρῆται.
β) ἄνεο, μηδέσι, τόν ἀληθῆ, ἡμῶν, ἤττονες - ἤττους.
3. **δικασταί:** ονοματικός ομοιόπτωτος επιθετικός προσδιορισμός στο ἄνδρες
ἀντιλέγειν: Τελικό απαρέμφατο ως υποκείμενο στο απρόσωπο ρήμα ἐξέσται
σημείον: Υποκείμενο του ρήματος ἔσται
τοῖς πεπραγμένοις: Επιθετική μετοχή που λειτουργεί ως δοτική αντικειμενική μέσω του ἐναντία
αὐτῶ: Δοτική προσωπική του ενεργούντος προσώπου στο τοῖς πεπραγμένοις
τεκμηρίω: Κατηγορούμενο του αντικειμένου (τούτῳ) του ρήματος ἐχρήσασθε
4. «εἰ πρὸς τὰ συγκεκριμέν' ὑπ' αὐτῶν τούτων ἐξέσται νῦν ἀντιλέγειν»: Δευτερεύουσα επιρρηματική αιτιολογική πρόταση, η οποία εισάγεται με τον σύνδεσμο εἰ (υποθετική αιτιολογία). Λειτουργεί ως επεξήγηση στο τούτο¹.
- «ἂν ὕστερον ἀντιδικῶσιν»: Δευτερεύουσα υποθετική πρόταση (ἂν + υποτακτική), η οποία με απόδοση την κύρια «δοκοῦσιν εἶναι» (οριστική ενεστώτα) σχηματίζει υποθετικό λόγο που εκφράζει την αόριστη επανάληψη στο παρόν και το μέλλον.

¹ Σαλμανλῆς, Θ. & Μπιτσιάνης Α. Συντακτικό της Αρχαίας Ελληνικής. Αθήνα: Μεταίχμιο. Σελ. 389